

Dato: 30. september 2019
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsnr.: 2019-750-0307
Dok.: 1242799

Redegørelse for forløbet i teledata-sagen for så vidt angår Justitsministeriets departement

1. Indledning

Justitsministeren har anmodet Justitsministeriets departement om – i forbindelse med rigspolitechefens og rigsadvokatens samlede redegørelse for alle relevante forhold i teledata-sagen – at redegøre for forløbet i sagen for så vidt angår departementet.

Under pkt. 2 redegøres der kronologisk for det faktiske forløb i teledata-sagen for så vidt angår departementet.

Redegørelsen dækker perioden fra den 13. marts 2019 til den 28. september 2019, hvor departementet modtog rigspolitechefens og rigsadvokatens samlede redegørelse.

Under pkt. 3 redegøres der afslutningsvist særskilt for to konkrete henvendelser til departementet vedrørende forholdene i Rigspolitiet.

2. Redegørelse for det faktiske forløb

13. marts 2019:

Politidirektøren for Politiområdet i Rigspolitiet (herefter politidirektøren) oplyser telefonisk en afdelingschef i Politi- og Strafferetsafdelingen i departementet om, at der har været en fejl i et it-system i Rigspolitiets Telecenter, som Rigspolitiet er ved at undersøge, og at Rigspolitiet vil orientere om fejlen, når man ved mere.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

26. marts 2019:

Afdelingschefens forkontor indkalder på Rigspolitiets foranledning Rigspolitiet og Rigsadvokaten til et møde den 4. april 2019.

29. marts 2019:

Politidirektøren oplyser telefonisk afdelingschefen om, at Rigspolitiet er stødt på en fejl i henholdsvis november 2018 og februar 2019 i to konkrete sager, hvor der har manglet nogle teleoplysninger fra meget store mastesug. Det oplyses, at sagen, hvor de manglende teleoplysninger er opdaget i november 2018, er sagen om det uopklarede drab på Emilie Meng, og at fejlen er blevet opdaget i forbindelse med det peer review, der er blevet iværksat af efterforskningen i sagen. Det oplyses, at fejlen i it-systemet er rettet, og at der er indført en manuel kontrolprocedure. Det aftales, at Rigspolitiet på mødet i den følgende uge vil orientere om fejlen.

2. april 2019:

Afdelingschefen orienterer kort Justitsministeriets departementschef om, at der i forbindelse med reviewet af efterforskningen af drabet på Emilie Meng, hvor der er foretaget et stort mastesug, er opdaget en it-fejl i Rigspolitiets Telecenter, som er blevet rettet og nu undersøges nærmere. Det aftales, at afdelingschefen skal tage kontakt til rigspolitichefen for at sikre den nødvendige ledelsesmæssige opmærksomhed.

Afdelingschefen kontakter telefonisk rigspolitichefen, som oplyser, at han er bekendt med it-fejlen, og at Rigspolitiet fortsat er ved at undersøge fejlen, der er meget kompleks. Det aftales på den baggrund, at Rigspolitiet og departementet skal mødes efter påsken, hvor it-fejlen forventes at være mere udboret.

26. april 2019:

Der afholdes som aftalt mellem afdelingschefen og rigspolitichefen et møde i departementet. I mødet deltager afdelingschefen, en souschef og en medarbejder fra Politi- og Strafferetsafdelingen i departementet samt politidirektøren, chefen for National Efterforskningsafdeling (NEA), chefen for Nationalt Cyber Crime Center (NC3) i Rigspolitiet og to medarbejdere fra Rigspolitiets Telecenter.

Chefen for NEA oplyser, at it-fejlen i de to konkrete sager med store mastesug blev rettet ved, at Rigspolitiet sendte et nyt konverteret datasæt til de relevante politikredse. Chefen for NEA oplyser derudover, at Rigspolitiet i lyset af de to konkrete tilfælde af manglende teleoplysninger iværksatte en

undersøgelse af, om der kunne være tale om en mere generel it-fejl, som også kunne have optrådt i andre sager med store mastesug. Chefen for NEA oplyser endvidere, at det i forbindelse med undersøgelsen blev konstateret, at der havde været en fejl med en timer i et it-system, som blev rettet den 8. marts 2019, hvor der samtidig blev indført en manuel kontrolprocedure.

Chefen for NEA oplyser, at it-fejlen vurderes at have optrådt i et begrænset antal sager, navnlig med store mastesug, og at der arbejdes målrettet efter at finde ud af, hvilke sager it-fejlen kan have optrådt i. Rigspolitiet forsøger således at få klarhed over it-fejlen, bl.a. hvornår og hvordan it-fejlen er opstået, i hvilke sager eller sagstyper it-fejlen optræder, og i hvor mange sager it-fejlen kan have optrådt.

Chefen for NEA oplyser, at det er Rigspolitiets foreløbige vurdering, at det – når der er klarhed over it-fejlen – vil være nødvendigt, at politikredsene gennemfører en manuel bagudrettet sags gennemgang af det begrænsede antal sager, som kan være berørt af it-fejlen, da det ikke kan udelukkes, at der vil kunne være uopklarede sager, hvor der på grund af it-fejlen har manglet teleoplysninger vedrørende personer, som politiet ville have interesseret sig for, herunder potentielt mulige gerningsmænd. Chefen for NEA oplyser videre, at det alene er en teoretisk mulighed, at it-fejlen skulle have medført domfældelse af uskyldige. Det skyldes, at it-fejlen har resulteret i manglende – og ikke forkerte – teleoplysninger, at mastesug anvendes som efterforskningsmiddel, hvilket indebærer, at politiet – hvis en person er kommet under mistanke som følge af et mastesug – også vil have indhentet individuelle historiske teleoplysninger vedrørende den pågældende, og at teleoplysninger alene vil være et blandt flere beviser under en straffesag. Chefen for NEA oplyser endelig, at der iværksættes en manuel gennemgang i Østjyllands Politi for at se, hvordan en sådan gennemgang vil kunne gribes an.

Afdelingschefen spørger Rigspolitiet til, om Rigspolitiet har et overblik over, hvilke sagskategorier der er indhentet teleoplysninger i, så Rigspolitiet i forbindelse med tilrettelæggelsen af myndighedernes videre arbejde f.eks. ved, hvor mange uopklarede henholdsvis drabssager, voldtægtssager mv. der skal undersøges for it-fejlen. Rigspolitiet oplyser, at det ikke er tilfældet, men at der vil blive udarbejdet et sådant overblik.

Chefen for NEA oplyser, at Rigspolitiet er i dialog med Rigsadvokaten. Endelig oplyses, at Rigspolitiet prioriterer arbejdet med at få gennemført de

nødvendige undersøgelser meget højt, og det aftales, at Rigspolitiet og departementet mødes igen, når Rigspolitiet er kommet længere med undersøgelserne.

Politidirektøren spørger til, hvilken betydning en eventuel udskrivelse af folketingsvalg vil have. Afdelingschefen tilkendegiver, at en eventuel valgudskrivelse vil få betydning for departementet, da departementet efter en valgudskrivelse vil agere som et forretningsministerium, men at Rigspolitiet og Rigsadvokaten kan fortsætte arbejdet med sagen uafhængigt af en eventuel valgudskrivelse.

Afdelingschefen orienterer ikke departementschefen og justitsministeren om Rigspolitiets orientering på mødet, da Rigspolitiet har oplyst, at it-fejlen blev rettet den 8. marts 2019, da Rigspolitiet hverken har et overblik over it-fejlens karakter, omfang eller betydning, eller hvordan en eventuel manuel bagudrettet sagsgennemgang skal gennemføres, og da Rigspolitiet er i dialog med Rigsadvokaten om it-fejlen.

7. maj 2019:

Der udskrives valg til Folketinget.

9. maj 2019:

Afdelingschefens forkontor indkalder Rigspolitiet til det opfølgende møde, der blev aftalt på mødet den 26. april 2019. Mødet kalendersættes til den 16. maj 2019 og flyttes efterfølgende til den 27. maj 2019. Afdelingschefen giver den 26. maj 2019 forkontoret besked om, at mødet ikke skal afholdes på grund af, at der er udskrevet valg.

29. maj 2019:

Statsadvokaten i Kvalitetsafdelingen hos Rigsadvokaten (herefter statsadvokaten) oplyser telefonisk afdelingschefen om, at der den 6. juni 2019 er møde i kontaktudvalget mellem Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Rigsadvokaten, hvor Rigsadvokaten bl.a. vil orientere om it-fejlen, ligesom kontaktudvalget vil drøfte tilrettelæggelsen af en manuel bagudrettet sagsgennemgang. Statsadvokaten oplyser, at mødet vil blive fulgt op af et brev til kontaktudvalgets medlemmer.

3. juni 2019:

I forlængelse af statsadvokatens henvendelse af 29. maj 2019 kontakter afdelingschefen telefonisk chefen for NEA, da myndighederne, i lyset af det kommende møde i kontaktudvalget, må formodes nu at have fået klarhed

over it-fejlen samt overvejelserne om den manuelle bagudrettede sagsgennemgang, som de på mødet den 6. juni 2019 vil orientere aktørerne i straffesagskæden om. Der aftales et møde den følgende dag.

4. juni 2019:

Chefen for NEA orienterer på et møde i departementet afdelingschefen i Politi- og Strafferetsafdelingen og afdelingschefen i Policy- og Koordinationsafdelingen om, at det fortsat er Rigspolitiets vurdering, at it-fejlen har optrådt i et begrænset antal sager, men at det ikke har været muligt at finde ud af, hvilke sager eller sagstyper it-fejlen kan have optrådt i. Rigspolitiet og Rigsadvokaten har for at være sikre besluttet at gennemgå alle sager, hvor der er indhentet teleoplysninger, og der er tale om ca. 10.000 sager. Chefen for NEA oplyser, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten på et ordinært møde den 6. juni 2019 i kontaktudvalget mellem Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Rigsadvokaten vil inddrage forsvarsadvokaterne i tilrettelæggelsen af den manuelle bagudrettede sagsgennemgang. Chefen for NEA oplyser, at den konkrete sag, hvor Rigspolitiet har fundet manglende teledata i februar 2019, er sagen om et uopklaret drab på en gravid kvinde i Herlev. Chefen for NEA oplyser, at myndighederne er i gang med at udarbejde et presseberedskab.

De to afdelingschefer orienterer mundtligt departementschefen om mødet med chefen for NEA. Det vurderes, at departementet skal udvise tilbageholdenhed i forhold til den politiske og mediemæssige håndtering af sagen, da departementet efter valgudskrivelsen fungerer som forretningsministerium og alene foretager, hvad der er fornødent til embedsforretningernes uforstyrrede førelse, og da Rigspolitiet og Rigsadvokaten har oplyst, at it-fejlen er rettet, samt at myndighederne har besluttet at foretage en fuldstændig manuel bagudrettet sagsgennemgang, og at denne fremgangsmåde inden for få dage vil blive drøftet på det ordinære møde i kontaktudvalget mellem Rigsadvokaten og forsvarerne.

5. juni 2019:

Der afholdes valg til Folketinget.

6. juni 2019:

Den daværende statsminister meddeler, at regeringen indgiver sin afskedsbegæring og dermed bliver fungerende, indtil en ny regering kan udnævnes.

En kontorchef i Politi- og Strafferetsafdelingen i departementet modtager en kopi af Rigspolitiets og Rigsadvokatens presseberedskab. Der foretages ikke sagsbehandling af presseberedskabet.

13. juni 2019:

Departementet modtager en kopi af Rigsadvokatens brev af samme dato til Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Domstolsstyrelsen.

17. juni 2019:

Rigsadvokatens brev af 13. juni 2019 omtales i flere medier. Den fungerende justitsminister sender i forlængelse af medieomtalen om aftenen en SMS til departementschefen, som tilkendegiver, at ministeren vil blive ringet op den følgende dag.

18. juni 2019:

Afdelingschefen i Politi- og Strafferetsafdelingen i departementet ringer til den fungerende justitsminister om sagen og oplyser, at ministeren ikke tidligere er blevet orienteret om it-fejlen.

24. juni 2019:

Statsadvokaten orienterer om status i sagen på et møde i departementet med deltagelse af afdelingschefen og en kontorchef i Politi- og Strafferetsafdelingen, afdelingschefen i Policy- og Koordinationsafdelingen samt afdelingschefen og en kontorchef i Lovafdelingen.

En kontorchef i Politi- og Strafferetsafdelingen i departementet anmoder efterfølgende Rigsadvokaten om en kort beskrivelse af de initiativer vedrørende den konstaterede datafejl, som Rigsadvokaten har taget omkring den 13. juni 2019 i forhold til, at anklagere skal kontrollere de teleoplysninger, som fremlægges i retten.

25. juni 2019:

Rigsadvokaten fremsender kopi til kontorchefen i Lovafdelingen af:

- Rigsadvokatens brev af 13. juni 2019 til alle embeder om gennemgangen af straffesager, hvori der indgår teleoplysninger, samt de regionale statsadvokaters orientering af chefanklagerne om den nærmere fremgangsmåde ved behandling af sagerne.
- Rigspolitiets faktaark af 21. juni 2019, der er udarbejdet til brug for fremlæggelse i retten.

- De regionale statsadvokaters breve af 21. juni 2019 til landets chef-anklagere.

Statsadvokaten sender samme dag kontorchefen en mail, hvoraf det fremgår, at der har været afholdt videomøder med embederne både den 17. og den 21. juni 2019 om bl.a. håndteringen af verserende sager, herunder at kredsene har fået melding om, at der ved gennemgangen af verserende sager skal foretages en vurdering af, om de nu foreliggende oplysninger har betydning for sagens behandling, f.eks. om der skal fremsættes begæring om udsættelse af sagen og eventuelt ske løsladelse af varetægtsarrestanter.

26. juni 2019:

Rigspolitchefen oplyser telefonisk afdelingschefen i Policy- og Koordinationsafdelingen i departementet om bl.a., at Rigspolitiet er i gang med den bagudrettede gennemgang af konkrete straffesager.

Afdelingschefen i Lovafdelingen i departementet oplyser telefonisk til statsadvokaten, at departementet er ved at forberede en sag til den tiltrædende justitsminister angående teledata-sagen. Kontorchefen i Lovafdelingen fremsender senere samme dag et udkast til kommissorium for en uafhængig kontrol- og styregruppe og et udkast til bilag vedrørende håndtering af verserende sager til statsadvokaten.

27. juni 2019:

Der udnævnes en ny regering.

En souschef i Lovafdelingen sender udkast til anmodning om redegørelse, udkast til bilag vedrørende håndtering af verserende sager og udkast til orientering af Retsudvalget til statsadvokaten og politidirektøren.

En medarbejder i Lovafdelingen sender udkast til anmodning om redegørelse til en centerchef i Rigspolitiet.

Senere samme dag sender kontorchefen i Lovafdelingen udkast til bilag vedrørende håndtering af verserende sager og udkast til kommissorium for en uafhængig kontrol- og styregruppe til politidirektøren.

Statsadvokaten afgiver bemærkninger til de fremsendte udkast. Koncernstyrendirektøren i Rigspolitiet oplyser, at Rigspolitiet ikke har bemærkninger til udkastene.

28. juni 2019:

Kontorchefen sender opdaterede udkast til statsadvokaten, en vicesstatsadvokat hos Rigsadvokaten, politidirektøren og centerchefen i Rigspolitiet.

30. juni 2019:

Statsadvokaten orienterer om aftenen telefonisk kontorchefen om, at politidirektøren har oplyst, at der er en problemstilling vedrørende nyere samtale-tjenester, som departementet ikke tidligere er blevet oplyst om. Kontorchefen kontakter på den baggrund telefonisk politidirektøren senere på aftenen. Politidirektøren bekræfter, at der er en problemstilling vedrørende nyere samtale-tjenester. Det aftales, at Rigspolitiet hurtigst muligt dagen efter skriftligt orienterer departementet herom.

1. juli 2019:

Afdelingschefen og kontorchefen i Lovafdelingen er i telefonisk dialog med politidirektøren og Rigspolitiets koncernstyringsdirektør om den nye problemstilling vedrørende nyere samtale-tjenester. Det bliver aftalt, at departementet af tidsmæssige årsager selv skriver et kort udkast til beskrivelse af problemstillingen til brug for orienteringen af Folketinget, som Rigspolitiet herefter faktatjekker. På den baggrund aflyses den tidligere bestilte skriftlige redegørelse.

2. juli 2019:

Kontorchefen i Lovafdelingen sender udkast til anmodning om redegørelse, udkast til bilag vedrørende håndtering af verserende sager, kommissorium for en uafhængig kontrol- og styregruppe og udkast til brev til Retsudvalget til politidirektøren, Rigspolitiets koncernstyringsdirektør, statsadvokaten og vicesstatsadvokaten. Statsadvokaten afgiver bemærkninger hertil.

Justitsministeren orienterer senere samme dag Retsudvalget om systemfejlen i det it-program, som politiet anvender til at konvertere rådata fra tele-selskaberne i forbindelse med indhentning af teleoplysninger i straffesager, og om de mangelfulde rådata om kommunikation ved brug af nyere samtale-tjenester mv. (REU (Alm. del) bilag 2, 2. samling 2018/2019).

Justitsministeren oplyser ved samme brev bl.a. Retsudvalget om de foreløbige tiltag, som ministeren tager på baggrund af teledata-sagen, herunder at ministeren nedsætter en uafhængig kontrol- og styregruppe med et bredt mandat i forhold til at kontrollere og styre myndighedernes sagsgennemgang, at ministeren har besluttet, at rigsadvokaten og rigspolitichefen senest den 6. september 2019 skal redegøre for alle relevante forhold i teledata-

sagen, og at ministeren iværksætter et review af opbevaring og behandling af bevismidler (f.eks. DNA-profiler og fingeraftryk) i politiets og anklagemyndighedens it-systemer, herunder af de kontrolforanstaltninger, myndighederne har etableret.

Forløbet forud for orienteringen af Retsudvalget af 14. august 2019

5. juli 2019:

To kontorchefer i henholdsvis Lovafdelingen og Politi- og Strafferetsafdelingen i departementet deltager i det første møde i den uafhængige kontrol- og styregruppe.

5. august 2019:

Departementet modtager Rigspolitiets bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 55, 56, 69 og 71-78 (Alm. del), som Retsudvalget har stillet til justitsministeren den 17. juli 2019.

6. august 2019:

I forbindelse med behandlingen af bidraget af 5. august 2019 fra Rigspolitiet til besvarelsen af spørgsmål nr. 72 om opgørelsen af antallet af konkrete straffesager, der er berørt af it-fejlen hos Rigspolitiet, konstaterer departementet, at det som en ny oplysning fremgår af bidraget, at det er Rigspolitiets vurdering, at det er nødvendigt at undersøge, om der vil være behov for at fremfinde sager fra før 2012. Kontorchefen i Lovafdelingen tager telefonisk kontakt til politidirektøren og centerchefen i Rigspolitiet, som bekræfter, at det er korrekt, at de foreløbige undersøgelser medfører dette. Centerchefen i Rigspolitiet orienterer senere samme dag kontorchefen om, at Rigspolitiet trækker bidraget tilbage, og at der vil blive sendt et fornyet bidrag.

9. august 2019:

Kontorchefen orienterer formanden for den uafhængige kontrol- og styregruppe om, at departementet har modtaget et bidrag fra Rigspolitiet, hvoraf det fremgår, at det er Rigspolitiets vurdering, at det er nødvendigt at undersøge, om der vil være behov for at fremfinde sager fra før 2012. Rigspolitiet fremsender senere på dagen et nyt bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 72 (Alm. del) fra Retsudvalget.

14. august 2019:

Justitsministeren orienterer Retsudvalget om, at det er Rigspolitiets vurdering, at det er nødvendigt at undersøge, om der vil være behov for at fremfinde sager fra før 2012, og om, at der er tale om en anden vurdering af den

tidsmæssige afgrænsning end den, som Rigspolitiet anlagde i forbindelse med brevet af 2. juli 2019 (REU (Alm. del) bilag 43, 2. samling 2018/2019).

Justitsministeren orienterer endvidere Retsudvalget om bl.a., at ministeren som følge af Rigspolitiets nye vurdering har bedt den uafhængige kontrol- og styregruppe om også i relevant omfang at føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelse i forhold til perioden før den 1. januar 2012. Justitsministeren oplyser samtidig, at ministeren i forlængelse af den nye vurdering har bedt rigspolitichefen om i redegørelsen for alle relevante forhold i teledata-sagen at fastlægge sin vurdering af den relevante tidsmæssige afgrænsning samt at oplyse om baggrunden for denne vurdering.

Forløbet forud for orienteringen af Retsudvalget af 18. august 2019

15. august 2019:

Statsadvokaten sender kontorchefen i Lovafdelingen en SMS, hvorefter det fremgår, at Rigspolitiet er kommet med nye oplysninger om fejl i teledata, og opfordrer til, at departementet kontakter politidirektøren, der kan forklare nærmere. Afdelingschefen i Lovafdelingen beder – efter en drøftelse med departementschefen og afdelingschefen i Policy- og Koordinationsafdelingen – telefonisk rigspolitichefen og rigsadvokaten om at orientere departementet om problemstillingen.

16. august 2019:

Statsadvokaten oplyser kontorchefen i Lovafdelingen om, at rigspolitichefen og rigsadvokaten samme dag skal mødes med den uafhængige kontrol- og styregruppe og redegøre for de nye fejl. Efter mødet med den uafhængige kontrol- og styregruppe kontakter statsadvokaten afdelingschefen i Lovafdelingen, og der aftales et møde sent samme eftermiddag i departementet med deltagelse af afdelingschefen, kontorchefen og en medarbejder i Lovafdelingen, rigspolitichefen, rigsadvokaten, statsadvokaten, politidirektøren og en vicepolitiinspektør i Rigspolitiet.

Politidirektøren oplyser på mødet bl.a., at Rigspolitiet i forbindelse med gennemgangen af de konkrete straffesager, der kan være berørt af fejlen, har identificeret fejl i forbindelse med konverteringen af geografiske koordinater for telemasters placering, at det medfører, at der ved behandlingen af straffesager kan være indgået fejlbehæftede mastplaceringer, som er anvendt til at sandsynliggøre en telefons position mv., samt at omfanget af og årsagen til fejlen endnu ikke er afdækket.

Rigsadvokaten oplyser, at det er nødvendigt, at anklagemyndigheden reagerer straks på de nye oplysninger, herunder at chefanklagere ved landets politikredse straks orienteres af hensyn til behandlingen af straffesager i weekenden (grundlovsforhør mv.). Det aftales, at Rigsadvokaten iværksætter de nødvendige tiltag, og at der afholdes et møde den efterfølgende dag i departementet.

17. august 2019:

Der afholdes et opfølgende møde i departementet, hvori bl.a. rigsadvokaten, statsadvokaten, rigspolitichefen, afdelingschefen i Lovafdelingen, departementets koncerndatadirektør, to kontorchefer og en medarbejder i Lovafdelingen samt en kontorchef i Koncerndataafdelingen i departementet deltager. På mødet drøftes en model, hvor der også fremlægges rådata i retten, og der aftales et nyt møde den følgende dag.

18. august 2019:

Der afholdes endnu et opfølgende møde om morgenen i departementet. I mødet deltager rigspolitichefen, statsadvokaten og vicesstatsadvokaten, rigspolitichefen, chefen for NEA, en centerchef i Rigspolitiet, afdelingschefen i Lovafdelingen, departementets koncerndatadirektør, to kontorchefer samt en souschef og en medarbejder i Lovafdelingen, en kontorchef i Koncerndataafdelingen i departementet og kommunikationschefen i departementet.

Rigsadvokaten præsenterer en model for anvendelse af rådata i straffesager. Hen mod slutningen af mødet oplyser chefen for NEA, at der ligeledes er konstateret flere forskellige konkrete fejl i den rådata, som politiet modtager fra teleselskaberne vedrørende teleoplysninger, og at omfanget og betydningen af disse fejl endnu ikke er afdækket.

På baggrund af de nye alvorlige oplysninger afholdes der senere den 18. august 2019 et nyt møde med deltagelse af departementschefen, rigsadvokaten, statsadvokaten, rigspolitichefen, stabschefen fra PET, en afdelingschef fra Politi- og Strafferetsafdelingen, afdelingscheferne i henholdsvis Lovafdelingen og Policy- og Koordinationsafdelingen og koncerndatadirektøren i departementet.

Rigsadvokaten og rigspolitichefen redegør bl.a. for deres overvejelser vedrørende de nye alvorlige oplysninger fra Rigspolitiet om yderligere fejl. Rigsadvokaten oplyser, at der herved er sat nye og alvorlige spørgsmålstejn ved kvaliteten af de teledata, som anklagemyndigheden anvender i straffe-

sager, hvilket nødvendiggør et midlertidigt stop for brug af teledata i hovedforhandlinger og som grundlag for bl.a. varetægtsfængsling. Endvidere redegør rigsadvokaten for indholdet af den instruks, som rigsadvokaten har til hensigt at udsende på baggrund heraf.

Statsadvokaten og vicesstatsadvokaten udleverer og fremsender i løbet af dagen flere udkast til instruks til afdelingschefen i Lovafdelingen.

Justitsministeren orienterer Retsudvalget om de nye oplysninger fra Rigspolitiet og om Rigsadvokatens instruks om det midlertidige stop for brug af teledata ved brev af 18. august 2019 (REU (Alm. del) bilag 47, 2. samling 2018/2019). Det fremgår bl.a. af brevet, at der vil blive taget stilling til de øvrige konsekvenser af de i brevet fremkomne oplysninger hurtigst muligt. Ved samme brev orienterer justitsministeren Retsudvalget om, at justitsministeren i lyset af de nye oplysninger har bedt rigspolitichefen og rigsadvokaten om i den samlede redegørelse i teledata-sagen også at redegøre for alle relevante forhold vedrørende de nye fejl. Efter anmodning fra rigspolitichefen og rigsadvokaten forlænger justitsministeren samtidig fristen for modtagelsen af den samlede redegørelse til udgangen af september 2019.

Forløbet forud for orienteringen af Retsudvalget af 30. august 2019

18.-30. august 2019:

Det fremgår som nævnt af justitsministerens orientering af Retsudvalget af 18. august 2019, at der vil blive taget stilling til de øvrige konsekvenser af de i brevet fremkomne oplysninger hurtigst muligt.

I perioden mellem orienteringen af Retsudvalget den 18. august 2019 og frem til den 30. august 2019 redegør Rigspolitiet, Rigsadvokaten og PET over for departementet bl.a. for brugen af teledata i forbindelse med efterforskninger. Endvidere udveksles udkast til notat om brug af teledata i forbindelse med politiets efterforskning samt Rigsadvokatens og Rigspolitiets orientering om yderligere skridt i teledata-sagen og instrukser om brug af teledata under efterforskning.

Der afholdes i forlængelse heraf den 27. august 2019 et møde mellem Rigspolitiet, Rigsadvokaten og departementet. I mødet deltager afdelingschefen i Lovafdelingen, koncerndatadirektøren i departementet, en kontorchef samt en souschef og en medarbejder i Lovafdelingen, statsadvokaten og vicesstatsadvokaten, Rigspolitiets koncerndirektør, to stabschefer i politiet og den nytiltrådte midlertidige politidirektør for Politiområdet i Rigspolitiet.

På mødet redegøres der bl.a. for myndighedernes overvejelser om nye instrukser til politi og anklagemyndighed om de øvrige konsekvenser af de nye oplysninger, der fremgår af brevet til Retsudvalget af 18. august 2019.

Justitsministeren orienterer Retsudvalget om Rigsadvokatens og Rigspolitiets efterfølgende stillingtagen til øvrige konsekvenser af de senest fremkomne oplysninger om fejl og usikkerheder forbundet med teledata ved brev af 30. august 2019 (REU (Alm. del) bilag 60, 2. samling 2018/2019).

Det fremgår bl.a. af brevet, at Rigspolitiet med henblik på hurtigst muligt at afklare den usikkerhed, der er opstået om anvendelse af teledata i straffesager, har igangsat en ekstern undersøgelse af politiets brug og behandling af teledata, og at de eksterne konsulenter på baggrund af undersøgelsen vil udarbejde en redegørelse om mulige fejlkilder og usikkerheder, som politi, anklagemyndighed, forsvarere og domstole bør være opmærksomme på ved anvendelse af teledata i straffesager.

Der redegøres endvidere bl.a. for, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet har instrueret politiet og anklagemyndigheden om at udvise øget forsigtighed ved anvendelsen af teledata under efterforskning, indtil der er tilvejebragt den fornødne klarhed over de fejl, fejlkilder og usikkerheder, som er forbundet med politiets brug af teledata.

Forløbet forud for orienteringen af Retsudvalget den 13. september 2019

13. september 2019:

Vicestatsadvokaten orienterer en kontorchef i Lovafdelingen i departementet om, at Rigsadvokaten agter senere samme dag at udsende en instruks, der præciserer omfanget af Rigsadvokatens instruks af 18. august 2019 over for landets anklagere. Det fremgår af præciseringen, at oplysninger, som politiet har indhentet via GPS-enheder efter retsplejelovens § 791 a, stk. 5, og som håndteres i et særskilt system i Rigspolitiet, ikke er omfattet af det midlertidige stop for brug af teleoplysninger. Det fremgår endvidere, at baggrunden herfor er, at disse data ikke behandles på samme måde som teleoplysninger.

Justitsministeren oversender samme dag en orientering om den udsendte instruks til Folketinget (REU (Alm. del) bilag 101, 2. samling 2018/2019).

Øvrige bemærkninger:

Det bemærkes i øvrigt, at departementet i perioden efter den 2. juli 2019, hvor justitsministeren orienterer Retsudvalget om foreløbige tiltag i anledning af teledata-sagen, foretager en række øvrige sagsskridt mv. i tilknytning til håndteringen af teledata-sagen.

F.eks. afholder departementet fra ultimo august 2019 til ultimo september 2019 flere møder med Rigspolitiet og Rigsadvokaten om opfølgningen på teledata-sagen. I den forbindelse drøfter departementet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten bl.a. mulige fremadrettede initiativer vedrørende teledata og politiets brug af efterforskningsmidler samt anklagemyndighedens præsentation af beviser. Endvidere orienterer Rigspolitiet og Rigsadvokaten bl.a. om processen i forbindelse med gennemgangen af konkrete sager, herunder inddragelsen af den uafhængige kontrol- og styregruppe.

3. Konkrete henvendelser til departementet om forholdene i Rigspolitiet

Departementet har under teledata-sagen modtaget to konkrete henvendelser vedrørende forholdene i Rigspolitiet.

3.1. Departementet modtager den 27. august 2019 en henvendelse om forholdene i Rigspolitets Telecenter fra en person, der var ansat i Rigspolitiet i en kort periode i starten af 2019. Den tidligere medarbejder anfører bl.a., at teledata-sagen efter den pågældendes opfattelse er et symptom på et mere alvorligt problem med bredere implikationer og måske også endnu mere alvorlige konsekvenser. Vedkommende anfører også at have beskrevet en del it-fagligt relevante oplysninger i en mail til flere overordnede i Rigspolitiet, og at det vil være i samfundets interesse, at man undersøger, hvad der generelt foregår it-mæssigt, gerne med hjælp fra eksterne konsulenter.

Vedkommende anfører desuden, at den pågældende under sit ansættelsesforhold fik ordre om at dække over situationens alvor og om nødvendigt at lyve over for Justitsministeriet, der var begyndt at tage en mere aktiv interesse i telecentret.

Departementet videresender den 4. september 2019 henvendelsen til Den Uafhængige Politiklagemyndighed til eventuel videre foranstaltning. Det bemærkes i den forbindelse, at Den Uafhængige Politiklagemyndighed un-

dersøger og træffer afgørelse vedrørende klager over politipersonales adfærd i tjenesten (adfærdsklager), ligesom politiklagemyndigheden efterforsker anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten.

Ministeriet videresender endvidere den 4. september 2019 henvendelsen til formanden for den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledata-sagen.

Yderligere holder afdelingschefen i Lovafdelingen den 10. september 2019 et møde med den tidligere medarbejder, hvor vedkommende uddyber sine synspunkter om forholdene i Rigspolitiets Telecenter. I mødet deltager desuden stabschefen i PET med henblik på at vurdere, om der under mødet fremkommer oplysninger, der skal behandles som klassificerede. Endelig deltager en advokat fra Kammeradvokaten.

Den tidligere medarbejder oplyser – vedrørende det i henvendelsen anførte om at lyve over for Justitsministeriet – bl.a., at det på et morgenmøde var blevet oplyst, at Rigspolitiet havde skrevet til departementet, at man lavede nogle manuelle kontroller, og at man ikke gjorde dette, men at man skulle oplyse, at man gjorde dette, hvis man blev spurgt. Vedkommende oplyser også at være blevet fortalt af kollegaer, at man i årevis havde kendt til fejl ved konverteringen af teleoplysninger fra rådata til konverterede data, og at den pågældende fra kollegaerne fik det indtryk, at dette på den ene eller anden måde var meldt ud til kredsene. Vedkommende oplyser endvidere om en række kritikpunkter i forhold til bl.a. de it-systemer, der anvendes i telecentret, herunder at de er baseret på gammel software og forældet infrastruktur.

Departementet udarbejder et referat fra mødet, som den 18. september 2019 videresendes til rigspolitichefen og rigsadvokaten med henblik på bl.a., at Rigspolitiet og Rigsadvokaten forholder sig hertil i myndighedernes samlede redegørelse i teledata-sagen.

Mødereferatet videresendes samme dag endvidere til Den Uafhængige Politiklagemyndighed og formanden for den uafhængige kontrol- og styregruppe.

3.2. Departementet modtager den 27. august 2019 endvidere en anden henvendelse fra en ansat i Rigspolitiet. I henvendelsen rejser den pågældende en mere generel kritik af forholdene i Rigspolitiet.

Afdelingschefen i Lovafdelingen og en afdelingschef i Politi- og Strafferetsafdelingen holder i forlængelse af henvendelsen et møde med den pågældende i departementet den 20. september 2019. I mødet deltager desuden en advokat fra Kammeradvokaten.

På mødet oplyser den pågældende bl.a. ikke selv at have været beskæftiget med teledataområdet, men i perioden 2015-2016 at have hørt fra personer, der beskæftigede sig med dette område, at der var problemer med opdatering af mastekort. Departementet videreformidler ved et brev af 25. september 2019 dette til rigspolitichefen og rigsadvokaten og anmoder i den forbindelse om, at myndighederne forholder sig hertil i myndighedernes samlede redegørelse i teledata-sagen.